

РУССКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ ЮГОСЛАВИЈИ

Виходна кажда тидењь, — Предплата на рок 60 дан., на под рока 30 дан. За Америку и други крај 2 долара рочна.

Предлату и шикси писма до Редакциј и Управи треба пошлати на адресу: „Руски Новини“ Пинкорецка (Југославија).

Дзе идзе швет.

Нашкашнї швет ше хвалї, же далеко и ниско напредовао у култури, просвити, знањо и у индустријских вештинах, особено у техници. Добре то, кад швет напредує, зато Бог дао човекови разум, да думи и видумує рижни способи и орудїя, за побољшенє својого живота. Да людски живот будзе и легчиши и лепши.

Але чи шикси толи модерни видумки у техници, у газдовстве, у домашнїм живице на и у политики — чи шикси то напредує видуманє на хасен людзох, чи модерни винаходи човекови служба, чи то можебуц упреспасују?

На жаль у воштини ест так, же швет нашкашнї не лем же нема од своєї модерней, у некшних безбожней култури, нїякого хасну, але ише и перли, страда, прїзнає баш од модерней науки и ей видумвох. Опатрїме лем, кельо у останїх рокох по војни «напредовала» воєна техника, то значи техника забивања людзох и прелївања людскей крви.

Англијски новини «Сандей Крошнїк» пишну, же у останїх 15 рокох лем сами немцки техници винашнї и видуманї пейц нови страшнї воєни оружїя.

1. Инженир Макс Ернх зос Кншү винашол кувьку звану «Галтер Ултра». Тота кувька прїсно железнї мур груби 1 м. и 30 см. Таких кувькох направя у Немецкей кажда дзель 480 флїати.

2. Други воєни винаход то так звани «ротацијни дзель». Праця их у фабрикох познатого немцкогo фабриканта Крупа. Ротацијне дзель ма пейц часци и виручи на минуту 1000 набой. Уж направено 2000 таких дзельох.

3. Озда найстрашнейше оружїе за убивање людзох то «стратоферска бомба». Тогү бомбу мож наполїц зос експлозивом, зос отрошним газом и зос чим ещє, а мож їо рунїц на 320 км. далеко.

4. У велькей тайносци трїмаю ше и нешка так звани «зарї 3». 3 їх по-

моу мож минїран мости, розтопїц цїви од дзельох, запалїц аероплан док лєци, губїц штабїи за телеграф без дротох, железнї драги и т. д.

5. Пяци «славнї» модерни винаходи, то ест видумка за уништење людзох, то машинска пушка инженеря Штранга. Вона чезка лем 12 км, може їо пошїц и зос пейц истрелян сам ест человек, а на минуту виручи 600 кувьки.

Крем того у Немецкей, як пише тот англїйски часопис, почали фабрикованє чезкї дзель на ангох. А зат у Испанїи винашол еден инженир таки околї (панїр), котри спира катону танком невидлїним. То жєнї жєратко, котре так неприятельови представя край, дзе ест лонїи з тим жєртванїи, як да там нїкого нет.

То ето лем дзекельо модерних рижнох у индустријской техникї. Нам воєна? Яки од нїх хасен за людзох? — Не лем же од того нет нїякого хасну за людзох, але толи страшнї справи видуманї баш процї людзох, процї людского здравя и живота.

Чи маю тїти людзе, до то видумују, Бога у шеру? Не маю и прєго баш же модерна култура роба шикси без Бога, а и процї Богу, не цїриповнї вона людзом благослєн, але прекрїпелство и чезкї мукї.

З РУСКЕЈ ИСТОРИЈ.

Гетьман Бог. Хмельницкий.

Мал Хмельницкий салаш Суботов. Якицкї шляхтич Чапайски, едного днї одїял Хмельницкому салаш, забнї сина и одведол жену. Роджїваки и роджалосцена Хмельницкий идзе на суд. Вишмежнї гл. Пошол до князя ив достал прїяв. На кону идзе до самого краля Владислава. А краљ, сам без власци, не ма за нїго чїнакей сорадї: „Паметайце, же маце лїабїт“. Вишмежнї, потаньбєши человек, потрому зробєн велька крївда, бєа крова над главу бєа фамилиї прєходак по нєлєлох,

видяя чезкосци своїх братох, цєпнї их и уліва им надїю до шердох. Прїправа их на того, кельо лєже, но ма прїсєк, на час, келї прїдзє суднї судїцї винашїком.

Пошєрал Хмельницкий своїх наблїжшїх и з горучїма словамї винашїлїи им цєло образ злочїнох, котри замїшєвали у України. З нїого ше вишєвала цєла Українска думнї, увїшєла але волнї едїї на вєднїску одїнату. Винашїи находзєл на лєбшї и прїхїлїлїєсї ту себе и ту идєї царьного опїмєлєдєнє. Українскї народ, як морїо на витру, почал ше колїсат.

Такої на початку обїрєл Хмельницкий, же сам войсц до борбї зос Польску не може. Прїятель мал уж добрї порїхтанє войско, мал дзель, мал пєнєжнї. А Хмельницкий? Вон мал лем вир и тєврдї надїю, же правдї надвлада. Почал глїццє сєтанїкох. Од Москви ше не могол сподївац нїчєму, бо Москва тракала зос Польску „дївнї мур“. Обїрєл ше вєлєчнїо ту давнїи и вїчнїи прїдвїнїком повнїнох, ту Татаром. „Або подїзєцє з нами прєшї Полькох — гварєл на — або ми ароцї вас будзємє войвовац“. Обїцєли. Потїм ше вїрєцєл на Україну да двїагнї вєрєл. Пайсєл на Сїч*). И ту Хмельницкий рускї опїсєлї слова до и так уж горучїх козакох запорождєох. Успїх на хїбєл. Мали народу почал ше зївкєц на запорожку Сїч. Глас о повстанїю ронїсєл ше швїдєко по цєлєй України. Людзє зохїлїлїи лєку и рєдїшнї и сїсєкали на Сїч.

И так прїшєл час, келї тот українска навољнїє подїзїгнїлї главу, котру му чезкє польскє армо роками и роками прїдвївоваєл аж ту жємнї. Покладал вон пїнїцнї своєї надїї, гал гєт дїлєро на Днїпрово прагнї, дзє Хмельницкий гromадзєл войско. Сподївал ше, же прїдзє тот страшнї обївєстїє до пнїцкїх пнїцкїх гїйдєох и зос шнїцкїх нїтїрох боїох розкалєкх позапалєвовац, прїдзє илєбдї, прєстанїл ше лїц слїз и на будзє вєсєй пудлї галїцї Україну. Бо уж давнїо шикси бєлї порїхтанє, лем народ очїновал того, котри арїдзє и пнїцкїх за собу пошатє и драгу уважє.

Трїкраз вїнїстрєлєлї дзель у Сїчи давнїоцї знак цєлому козацкому товариштву, да ше пошєрє, бо трєбї гєтмана вїбєрєл. А вїбєрєло ше того, на кого ше покладали шнїцнї надїї. Бєл то Хмельницкий Баш глїи прїшєл вєл зос вїстку, же Татарє уж пєдалєко и шнїко готєвє. Вїжал на себе Хмельницкий тоу чезкє одновєдлїлїосцї, сталул на чєлє цєлєго войска и цєлєго українского народу, и повєдєл го до боїо за своєї свїтї прїяв.

* Польскї козацкї табор чє едїнїк остроїє рїкї Днїпро.

(Далїї будзє).

Діло почате на Західній Україні при коңцу XVI. віка, приходить до полного розвитку и великого зросту у початку XVII. віка у центру України, Києву. Тут у Печеской Лаври розвили майже друкарство на широку. Наймоцнїше друкарство було ту за архимандрита Спаса Плетеневского на самому початку XVII. віка.

Тераз все на Україні вельо модерних друкарнїох, у котрих ше друкую єари и єари українських книжок и повнїох за душевну пожитку українского народу.

(Конец).

Державни урядици и полїт. странки.

Министер пукашнїх ділох о. Др. Корощец послал урядом, котри складаю под його управу (среска начелства, полиция, Бански управы) тот акт:

„Чл. 118, закона о пукашнїей управы забрано уряднїком министерства пукашнїх ділох кажде выдїюванє странкарства и партійскей припадносї, гоч у чужїй фіурїи. Зос тим ше забрано не лем выхаскованє власци и положя у партійних цїляох, впливанє на подложних державних и самоуправних урядицох и уобщє гражданох у партійно-полїтичним цїлю а тиж и пристране поступованє у службєней діяловосї з партійних причинох, але ше буде карац и помаганє акциї полїтичних странкох, гоч бїх вони були и одобрєни. Урядици министерства пукашнїх ділох найдешише послука держави, вел дїяло од партійних впливох конца своєй службї ровнєно а точно и вел маю пред очїма лем законносци и єдиносци шїцїях пред законом, а роботу коло организоваия политїчных партїїох най охотї самим гражданам.

Тоти слова министра Корощца цїлком на месту и вел их ше нано полїтично-урядни власнї буду строго трїмац, напраши держави вельку выслугу и шїцїи державнїе буду а їмї задоволенїи.

Велї общїнски одбори

у Сявскей бановїни у остатнїх днїох задєковали. Так задєковали скоре шїцїи общїнски одбори у срезу Слав. Брод, Пана Граднїца, ицї у Хорв. Загорї. Чи такої буду и бєрашк шїцїи одборох ицї ше не зна. По закону, дєе задєкує голєм $\frac{2}{3}$ одборїкох, лєбо голєм трємє пернїи одборїци зос наймоцнїшеї лїствї, такої ше о мєнєшє муша розписати нова виберанкї.

Битичевци предаю.

Найвернїши Битичєно пристапє посланик Баричевич и Бадєвич явлєли вєсїй полїтични скарєкї у новосадским и тїтелским срезу. Тераз их одкавали и не буду их трїмац. Знаю добре, же бї їм нїхтє не приїол. Так прєходїи слава нїста!

Вельки манєври.

Того року буду у околицї Брчкєй вельки манєври нашого войска. Уж ше конча вельки приправи. Манєври буду ше водїти так, же єднє часц войска буде од Вишковцох напацц на Брчку, а другє войско од Тузнь буде „депрїкїєльови“ бранїи прєход до Боснєй. Ма-

нєври водїт генерал Крєтїч. Брчка випатра уж тераз як да и у войнї, полїто у їм войска, лїтєнїох, трєпу, вознїх автох. Цїлїкєе жїтєльство а тїх околїнох, дєе бєду манєври, буде приїущєнє, да ше водїт операциїом припатра. А резервнї офїцїри можю зос дозкоду командантї манєврох ген. Крєтїча тиж припатрац лє манєвром.

О пукашнїх ушорєнїах нашєй держави.

Бунїк раднїцїлскї министр и члєв новєй сєрєнкї Ювєсє. Раднїцїлскї Заднїци Миша Трифукович дїл на полїт. скарєкї у Приполїкєе вєжнїи полїтичнїк вїявї. Вон гварєл: „Спрєвєда ше лєждї, хто дума, же Др. Мачєк прїодї тєй держави. Др. Мачєк єдє члєв тєру державу як и мї, лєж його послєдїи на пукашнїах ушорєнїах жїтїакї“. — Тота вїявї Трифуковича обрацєла на себе увагу полїтичарох, бо є цїлком лєва. Яє уж цїзнато, вїявї и Стєдїннїчнїа стоїт на тїм, же трєба теранїїм бановїїом дїл шїроку самоуправу. Трифукович гварєл, же Др. Мачєк тїкє пукашнїє ушорєнїє держави з теранїїма бановїїами одрудує.

За шлєбоду лїснїах у новїнох.

О тєй важкєй стварї трїмац бєшєду прєсєднїк Союза тартовцох у Словєнїї Кавчїч. Вон гварєл: „Пїтємє цїлкомє шлєбоду за розправянє о наших гєздєвскїх вїтєцїох. Цє трєба вєдєт, дє не увєдєтє шлєбодє пїтємїи. Дє закону у шїтємїи трєба лєж положїтї, же не прїодї цєнаурї можє поднїєтї сужбє суду и же цїлодї, котру новїнїи мєлї прє цєнаурї, мушї ше цїлкомє цєнаурї, вел суд конфїскацїю пасїра. Бє од цїлїфїскацїї маю цїзнатї вельку цїлоду“.

За нашє дзєцї

МОЛІТВА МАЛОГО ШКОЛЯРА.

Дзєкуєм Ти, добри Боже,
 Же нам оцєц рєбїц можє,
 Же нас трїма мац у шорє,
 Же сї зарєви и не хорї.

Дзєкуєм Ти, же бранїкї;
 Червєнї сї як твєзднїкї.
 И же мїлї мїи ше стрїчкї
 Здрєвнї, шїцїи як ружїчкї.

И за шїцїко, о мой панє,
 Прїам сєрдєчнє дзєкованє,
 За дзєнь, слєнко, мєнєцїох, нєц,
 И за каждє Твоє помєц.

Будєм шїцїє шлєд орєл
 Народ свой и своє шїрє,
 В котрїх Ти мїє, Вєлїкї створєл,
 Бранїц, нєсц за лїх офїру.

С. САЛАМОН.

Котра жєвєтїя здрїє єнєк зос прєдкї як и зос задкї? — Шлєвнї конє.

Од чоґо цїлодїк бєшєдє „длєгнє“? — Од того, же ше го длєгнє на прїац.

Идєє єнєк прєз цїлє коло коноплї и знїл кєлєн и клєпїи ше конопом.

Чоґ ше, цїлїкєе клєпїи коноплї?
 Єй, од тєй травї мой оцєц умєр (обєшєдє го на шєрангїу од коноплї).

Zbirka propisa

o vjerskoj naslavi i vjerskim dužnostima u narodnim, građanskim, srednjim i stručnim školama.

Sredio i dao kratak komentar Dobran Mijlović. Din. 35.

Под горнїм насловом видана кїбкє лї трєбнїа кїждєму пановїцу, да ше прєпоручєт, да зє каждї шкєлїи за цїлїкєе бїблїотєку.

Зос тєй кїбкє бєрєжє нєшєк до наших новїнох дєсєднїє євєрїи:

Празнїкї грєкокатолїц. вїрнїсповїстї.

1.) Ускїновєнїє, Рєждєснїє прєсє. Богородїцї, Воздєлєснїє, Сє дїмїтрїї, Сє Архангєл Мїхїлї, Вєвєдєнїє, Сє Нїколєй, Прєсєпорочїє Зєчєтє, Крачунї днї, Новї сєк, Богоявлєнїє, Трї Брєрїи, Стрїтєнїє, Блєговїщєнїє, Вєлїкє коц од Вєлїкого штвєрткє до трєпого днї, Дєурї, Вознєсєнїє и другї дзєнї Рєсуднїєох.

2.) Цє ше тїкє спєвєдєнїє и сє прїчєстїє то за наших учєнїкох вєдєнїє вєстє як и рїмєкатоликєох:

Учєнїцї маю трїрєз на рок околицє сє, спєвєдє а прїчєстїє и то: у цїрїкєвскїм посєдє, у Вєлїкїм посєдє и у Пєтровнїи посєдє прєд окєнєчєнїєм шкєлнїкоґо року.

3.) Учєнїцї обовїязанї бїтї на прєсєнїї, кєд ше идєт на цїлїкєе лїцїє, а бєд ше и у вєлїкєе отрїмєтє дєлєкє лєвє прєсєсїє.

4.) На державнїи и общїи прїзднїкї шкєлнїкє каждї учєнїк маю поїдєт до своєй цїркєвї.

5.) Торжєстнє сє. Сєвїи ма дєлє чєстї: вїрскє и свєтскє. При вїрєснїи обрїадє маю прїбївєтї учєнїцї правослєвнїєкє вїрї, а на свєтскєй чєстї шїцїи учєнїцї.

6.) Учєнїцї цїрїкєвнїх шкєлох длєжнїє учєствєвєц при цїрїкєвнїх вїрскїх торжєстєох: на дєчєлє вєрховного пєстєлєтєлє, при цїлїкєе цїркєвнї, на цїрїкєвнїєй сєлєвї и т. д.

Б у р з а

Нови Сєд, 26. IX. 1935.

дїлєтє	140—155 Днї.
кукурїцнїа бєнєкє и єрїкєвєкє	90—100 Днї.
Ярєц бєнєкє и єрїкєвєкє	120—125 Днї.
Овєс	85—90 Днї.
Мука 00 нєвєд	190—210 Днї.
Мука чїслє 2	185—205 Днї.
Мука чїслє 6	135—145 Днї.
Крєкєлїє	80—100 Днї.
Пєсєлє	200—250 Днї.
Отрубї	80—90 Днї.

Цєна жїтїа у остатнїм тїкємє дєлїлєцє нє за 20 Д., од 130 на 150 Д. Прїчїнїи тєму, же урєднїє жїтїа нє лєжє у нас, ає и у глєвнїх жїторєднїх країох лє Арєвїнїа, Кєнєдє, Сєв. Америкє, бїлє слєбнї. Тєу тєму и кукурїцнїа випатра, же да тїж слєбнї урєднїє. Пїсєтєу гєздєвскїи новїнї, же цєнє жїтїу будєтє ше дєлїкєй дєлїлєцє, а и кукурїцнїа будєтє дєрєгє. За нашє слєбнї урєднїє то нїпак єднє лїтїє, бє гєтє жїтїє мєнєшє маєтє зогнє року як прїшлєго, ає зєтє жїтє уж тєрєз за полєвкєу дєрїтїє, лє влєдї.

Жертвуйце на „Фонд Руских Новїнох“.